

TESTOVÁ
FORMA

A

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ

T5-2016

KÓD TESTU

2366

Milí žiaci,
máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

- Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh.
- Úlohy 01 – 21 sa vzťahujú na ukážky.
- Úlohy 22 – 30 sa nevzťahujú na ukážky.
- V teste je:
  - 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
  - 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.
- Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Ak niektorú úlohu neviete vyriešiť, pokračujte v riešení ďalšej úlohy. Do odpovedového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.
Prosím, píšete čitateľne písaným písmom.
- **Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku.** Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.
- Pri zapisovaní odpovedí používajte pero, ktoré píše namodro.
- Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.
- Na vypracovanie testu máte 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Harmonogram výpravy skautov

Deti a mládež s láskou k prírode, teda skauti, sa každý mesiac vyberú na výpravu a objavujú krásy a záhady ukryté v krajine. Vedúci oddielu už dopredu zaraďuje výpravy do dlhodobého programu a oznamuje ich konanie v dostatočnom predstihu. Najlepšie je pripraviť si program už pred výpravou do prehľadnej tabuľky.

Harmonogram výpravy			
Čas	Štart, trasa, cieľ	Náročnosť pochodu	Aktivity
8:00	Štart: Kvetná	–	stretnutie v klubovni
9:20 – 10:30	Začiatok: Píla	A	túra
	Trasa: 4 km po modrej značke na Pilskô, mierne stúpanie listnatým lesom		
	Cieľ: Pilskô		
10:30 – 12:00	Začiatok: Pilskô	C	cestou hráme <i>počítanú</i> , <i>potopu</i> (podľa terénu)
	Trasa: 5 km po žltej značke na Studenú, prudké stúpanie po hrebeni kopca		
	Cieľ: Studená		
12:00 – 13:00	Studená oddych, hra 	–	krátky oddych, hráme <i>rukojemníkov</i> , obed
13:00 – 14:30	Začiatok: Studená	B	túra
	Trasa: 6 km po žltej značke na Kónské sedlo, cesta vedľa potoka, mierne klesanie hustým lesom		
	Cieľ: Kónské sedlo		
14:30 – 15:00	Kónské sedlo oddych, hra 	–	krátky oddych, <i>botanománia</i> – hra na spoznávanie rastlín
15:00 – 16:20	Začiatok: Kónské sedlo	B	túra, nácvik prenosu ranených
	Trasa: 4 km po červenej značke na Zakamenné, klesanie lesom, potom poľom, cestou prekonáme potok Zakysanka		
	Cieľ: Zakamenné		
18:00	Koniec: Kvetná	–	príchod

Vysvetlivky: **A** – ľahký pochod
B – stredne náročný pochod
C – náročný pochod

Zdroj

PAŠTRNÁKOVÁ, I. a kol.: *Burza nápadov*. Bratislava: Typoprint plus, s. r. o., 2002, s. 177. ISBN 80-968649-5-5. Z didaktických dôvodov bol text upravený.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Ktorou cestou idú skauti z Konského sedla na Zakamenné podľa ukážky?

- A** lesom, poľom, cez potok
- B** poľom, lesom, cez potok
- C** lesom, poľom, vedľa potoka
- D** poľom, lesom, vedľa potoka

02. Vypíš z ukážky, kto zaraďuje výpravy skautov do harmonogramu.

_____

03. Po výstupe na Konské sedlo sa skauti podľa ukážky budú hrať hru

A potopa.	C rukojemníci.
B počítaná.	D botanománia.

04. Po červenej značke na základe ukážky skauti smerujú

A na Konské sedlo.	C na Studenú.
B na Zakamenné.	D na Pilskô.

05. Podľa ukážky farba značky, po ktorej sa dostaneme na Pilskô, je

A žltá.	C modrá.
B zelená.	D červená.

06. Ktorá časť pochodu bude najnáročnejšia na základe ukážky?

- A** cesta na Pilskô
- B** cesta na Studenú
- C** cesta na Zakysanku
- D** cesta na Konské sedlo

07. Vypíš z ukážky názvy miest, kde bude oddych.

_____ a _____

Svetielko pre dážďovku

Bol neskorý večer, len mesiac nazeral spoza korún stromov. Vtom ostala dážďovka v nemom úžase. Jedna hviezdička spadla z oblohy a krúžila len niekoľko metrov od nej!

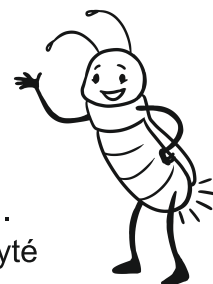
„Hviezdička, nože prileť ku mne bližšie!“ zavolala na ňu. Hviezdička sa priblížila k dážďovke a opýtala sa: „To hovoríš so mnou? No áno, my svetlušky svietime... Najmä naše manželky – tie svietia ešte jasnejšie, ale nemajú krídla, takže sú ukryté niekde v tráve.“

„Svetlušky? Tak teda ty neráčiš byť hviezda z oblohy?“ spýtala sa dážďovka prekvapene a tak trochu aj zahanbene.

Zarazená svetluška, lepšie povedané svetlušiak odpovedal: „Nie, som len obyčajná svetluška. Príroda nás obdarovala svetlom. Môžeme ho kedykoľvek vypnúť a zapnúť. Aha – takto!“

Od tejto udalosti dážďovka každý večer čakávala svetlušku a pozorovala lampášik, ktorý majú svetlušky na zadočku. Dlhé, predlhé noci dážďovka ospevovala jej krásne svetlo, až kým sa svetluške dážďovky neulútilo. A tak, keď sa skončilo leto, svetluška odlomila kúsok svojej svetelnej škvrnky a darovala ho dážďovke.

Keď pôjdete lesom a uvidíte na práchnivejúcom dreve dážďovku, ktorá svetielkuje, neľakajte sa. To svetluška svätajánska darovala kúsok svetielka dážďovke.

Zdroj

HAVELKOVÁ, S.: Svetielko pre dážďovku. In: *Rozprávky z trávy*. Bratislava: Ikar, a. s., 2013, s. 27 – 28.

ISBN 978-80-551-3456-7.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Na základe ukážky samičky svetlušiek sa ukrývajú v tráve, pretože

A nemajú svetelnú škvrnu.

C nemajú krídla.

B svietia veľmi výrazne.

D dobre lietajú.

09. Čo pozorovala podľa ukážky dážďovka každý večer na svetluške?

_____

10. V ktorej časti ukážky prekvapila dážďovku letiaca hviezdička?

A v nadpise

C v jadre

B v úvode

D v závere

11. Ktoré tvrdenie je správne?

Mišo povedal, že ukážka má znaky rozprávky.

Dana povedala, že ukážka má znaky bájky.

- A** Mišo má pravdu.
- B** Dana má pravdu.
- C** Obaja majú pravdu.
- D** Ani jeden nemá pravdu.

12. V ktorej možnosti je tá istá informácia o dážďovke, ktorá je uvedená v tabuľke aj v ukážke?

svetluška svätojánska	dážďovka svietivá
- na brušku má svetlo, ktoré slúži ako rozpoznávací signál - bezkrídla samička má podstatne väčšiu svetelnú škvrnu ako samček, leží v tráve a svieti veľmi výrazne	- dlhá 45 – 115 milimetrov - naša jediná dážďovka, ktorá svetielkuje - najčastejšie ju nájdeme v lese na práchnivom dreve

- A** Je dlhá 45 – 115 milimetrov.
- B** Na brušku má svetlo, ktoré slúži ako signál.
- C** Najčastejšie ju nájdeme v lese na práchnivom dreve.
- D** Bezkrídla samička má podstatne väčšiu svetelnú škvrnu ako samček.

13. V ktorej možnosti je správne uvedená osnova ukážky?

A	C
1. Kamarátstvo. 2. Hviezdička. 3. Stretnutie. 4. Darček.	1. Kamarátstvo. 2. Hviezdička. 3. Darček. 4. Stretnutie.
B	D
1. Hviezdička. 2. Darček. 3. Kamarátstvo. 4. Stretnutie.	1. Hviezdička. 2. Stretnutie. 3. Kamarátstvo. 4. Darček.

14. Napíš pravopisne správne sloveso *svietia* v neurčitku.

Biely oblak

Vyšli mraky v čiernom rúchu,
liali vodu na zem suchú,
a keď mali prázdne krhličky,
ostal z nich len mráčik maličký.

Pozrie mráčik vôkol seba:
Sám je, sám v tej hĺbke neba...
– Bratia, kde ste? Beda-prebeda,
vetrisko mi nôžky objedá!

Keď narobil kriku mnoho,
zlaté slnko počulo ho.
Hneď vyslalo na zem lúčov moc,
zavolalo paru na pomoc.

Jemná ako páper samý,
už je para nad horami:
– Vezmi si ma, mráčik, na rúčky,
stane sa z nás oblak ľahučký!

Márne sa už vietor zlostí,
márne chce hrýzť bez milosti,
oblak si naň sadá: – Aja-hoj!
Nes ma teraz svetom, tátoš môj!

Zdroj

RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ, M.: *Sedmikráska*. Bratislava: Mladé letá, 1969, s. 30.

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Čo priniesli mraky v prvej strofe ukážky?

A vánok

C dúhu

B sneh

D dážď

16. Vypíš zdobeninu z nasledujúcich veršov.

– *Bratia, kde ste? Beda-prebeda,
vetrisko mi nôžky objedá!*

---

17. V ukážke sa mráčik prihovára slovami *tátoš môj*

- A** zlostnému silnému vetru.
- B** rýchlemu slnečnému lúču.
- C** letiacemu bielemu mraku.
- D** prenikavému zlatému slnku.

18. Sloveso *objedá* je

- A** v 1. osobe.
- B** v 2. osobe.
- C** v 3. osobe.
- D** v neurčitku.

19. Aký význam má slovo *moc* v nasledujúcom verši z ukážky?

Hned' vyslalo na zem lúčov moc.

- A** trochu
- B** silu
- C** skromne
- D** hĺbku

20. V ktorej možnosti sú správne rozdelené slová na slabiky?

- A** kr-hlič-ky
- B** krh-lič-ky
- C** krhli-čky
- D** krh-li-čky

21. Urči pád a rod prídavného mena vo veršoch.

*Keď narobil kriku mnoho,
zlaté slnko počulo ho.*

Úlohy 22 – 30

22. Ktorým znakom sa autorská rozprávka odlišuje od ľudovej rozprávky?

- A** vyskytujú sa v nej hovoriace zvieratá alebo veci
- B** vystupujú v nej vymyslené bytosti
- C** napísal ju neznámy autor
- D** napísal ju známy autor

23. Koľko krátkych samohlások je v slove *prezieravého*?

- A** tri
- B** štyri
- C** päť
- D** šesť

24. Ku ktorému slovnému druhu patria podčiarknuté slová z nasledujúcej vety?

Preto jej stvorila krásne hory a podľa nej ich pomenovala Tatry.

_____

25. Ako nazývame nasledujúci výrok?

Keď vlci a líšky v januári vyjú, to znamená tuhú zimu.

_____

26. V ktorej možnosti sú len neohybné slovné druhy?

- A** od, sedieť, veľa
- B** alebo, mrkva, už
- C** zo, ale, včera
- D** len, veselý, vo

27. Bábkoherec nie je osoba, ktorá

- A** vodí bábkky v bábkovom divadle.
- B** hovorí za bábkky v bábkovom divadle.
- C** je hercom v bábkovom divadle.
- D** vyrába bábkky pre bábkové divadlo.

28. Uvedenú ukážku nazývame

*Darujem andulku s krásnym pestrým perím. Je priateľská, má 3 roky.
Dôvod predaja je sťahovanie sa do zahraničia. Cena: zadarmo.
Telefonický kontakt: 0123 456 789.*

_____.

29. Z nasledujúcej vety vypíš všetky slová s predponou.

Šarkan vyletel vysoko a zakrúžil nad hlavami detí.

_____

30. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?

- A** bitkár, rozbiť, byť, pribyť
- B** lyžica, lyko, plyš, blýskať sa
- C** kuchyňa, hydina, kíchať, dýchať
- D** vidieť, visieť, privítať, zvyťaziť

KONIEC TESTU

